

ANTONI ROS MARBÀ
(1937)

SIMFONIA AL 1908

PER A TENOR, BARÍTON, COR I ORQUESTRA

TEXT DE MIQUEL DESCLOT

Amb la col·laboració de
fundación sgae

Simfonia al 1908

per a Tenor, Baríton, Cor i Orquestra

1a edició: abril 2021

© Antoni Ros Marbà (música)

© Miquel DescLOT (text)

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

Tel: + 34 93 832 69 46 + 34 93 318 06 05

email: dinsic@dinsic.com - www.dinsic.com

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

Imprès a: Service Point

Pau Casals, 161-163

08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Dipòsit legal: B 7495-2021

ISMN: 979-0-69238-964-4

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la reprografia i el tractament informàtic, i també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

Tel: + 34 93 832 69 46 + 34 93 318 06 05

email: dinsic@dinsic.com - www.dinsic.com

PRESENTACIÓ

Antoni Ros Marbà fa de la composició un pilar indispensable de la vivència. Començà a compondre abans que a dirigir. Pensar sobre la música i analitzar-la és un tot, està interrelacionat; tant és davant d'una orquestra com damunt del paper pautat amb llapis: s'ha de crear el so. Les composicions són un diàleg amb l'entorn, fruit de l'empremta que ha deixat el moment viscut: es converteixen en una capbussada en espais transcendents que no poden ser desxifrats pels mots.

La biografia que li dedicà Madigan—*Un acto de libertad* (2008)—reproduïx una fotografia d'un joveníssim Ros Marbà tocant l'orgue a la parròquia de Sant Isidre de l'Hospitalet de Llobregat. Aquesta imatge es relaciona amb la sardana *Isidrenca*, que va compondre amb 15 anys. Altres obres es vinculen a moments i paisatges: *Homenatge olímpic* (1992) o *De Calonge a Palamós* (2007). Tant Sergiu Celibidache com Eduard Toldrà, dues referències per a ell, també assajaren la composició en una gran diversitat de registres.

El catàleg compositiu de Ros Marbà abasta des de l'òpera *Benjamin at Port Bou-1940* fins a cantates, passant per suites de ballet, cançó i diversos arranjaments. Tant Xavier Montsalvatge com el crític Enrique Franco l'animaren a compondre més. Però el temps que dedicava a la direcció i a l'anàlisi omplia a vessar els seus dies. Les circumstàncies l'empenyien, com els arranjaments que va fer per a l'Esbart Verdaguer.

A través de lectures —musicals i literàries—es construeix un compositor. Des dels anys setanta desplegà un de vessall d'estrenes de L. de Pablo, C. Benaola, J. Homs, J. Soler, M.A. Coria, A. García Abril, R. i C. Halffter, A. Sardà, C. Guinovart, X. Benguerel, X. Montsalvatge, M. Valls, J. Guinjoan, B. Casablancas, J. Cervelló... i molts més, a risc de deixar-nos algú. La literatura ocupa l'altra part del seu dia, resseguint obres de Bergson i passant per Josep Carner, Josep Pla, Maria-Mercè Marçal...

El seu món estètic de referència s'arrela a França, construït damunt de sonoritats i textures. Tony Madigan ens diu d'ell que «navega a contracorrent», perquè mai s'ha afiliat a cap *isme* en uns temps en què homes posa a redós d'avantguardes. La seva vivència de la música té semblances amb l'anglès Harrison Birtwistle: la creació és com caminar per una ciutat. Per a Ros Marbà, no hi ha referències concretes ni absolutes, ni sistemes d'organització particulars. Els passatges atonals no volen esmunyir-se de les sonoritats

tonals: són els moments viscuts o les lectures el que ajuda a trobar el so i la forma. La cerca d'un ordre intern sorgeix d'una imatge més meridional, en la qual les qualitats del so s'assemblen a la llum mediterrània, sense abusar del tòpic recurrent: la música es construeix des de la transcendència d'uns elements concrets en cada obra.

La *Simfonia al 1908* es va escriure pensant en el centenari de la inauguració del Palau de la Música Catalana. És una obra arriscada, a la mesura de l'edifici de Domènech i Montaner. Pedrell va compondre *Glosa* el mateix 1908, i Xavier Montsalvatge, el *Cant espiritual* (1958) pel cinquantenari. L'ambició de la *Simfonia al 1908* ens recorda un repte que pronuncià Josep Carner l'any 1948 durant els Jocs Florals a l'exili, que s'hagueren de celebrar a l'amfiteatre de la Sorbona: «Vull dir-los [als catalans] que els pertoca d'atènyer el nivell exigent de les grans literatures i les altes ciències. Demano... l'extinció dels últims rastres possibles d'una benvolença provincial».

En el cas d'aquesta partitura, hem de substituir les «literatures» que deia Carner per «grans músiques». Els quatre moviments tenen com a fil conductor poemes de Miquel Descot —amic i col·laborador de Ros Marbà— i traduccions de poesies de Michelangelo Buonarroti. Amb ardidesa s'afronta la *Simfonia al 1908*: una obra curulla de recursos sonors, amb temps que varien constantment, tot transitant per la indeterminació i passant pels clústers, o des d'un *ostinato* rítmic de percussió exuberant fins a la barcarola que s'esvaeix etèria, després de l'ample i esplendorós final del tercer moviment. Ho llegim en el text de Descot: «S'obren els núvols», som “esquius de cap obstacle”.

Francesc Cortès
Gener de 2021

PRESENTACIÓN

Antoni Ros Marbà hace de la composición un pilar indispensable de la vivencia. Pensar la música y analizarla es un todo interrelacionado; ya sea ante una orquesta o sobre el papel pautado con lápiz: se tiene que crear el sonido. Las composiciones son un diálogo con el entorno, fruto de la huella que ha dejado el momento vivido: se convierten en una inmersión en espacios trascendentes que no pueden descifrarse con palabras.

Tony Madigan nos dice de él que «navega a contracorriente», porque no se ha afiliado nunca a ningún *ismo* ni ninguna moda. Para Ros Marbà, no hay referencias concretas ni absolutas, ni sistemas de organización particulares. Los pasajes atonales no quieren escaparse de las sonoridades tonales: son los momentos vividos o las lecturas lo que ayuda a encontrar el sonido y la forma. La búsqueda de un orden interno surge de una imagen más meridional, en la que las calidades del sonido se parecen a la brillantez mediterránea, sin abusar del tópico recurrente.

La *Sinfonía al 1908* se escribió por el centenario del Palau de la Música Catalana. Es una obra arriesgada, a la medida del edificio de Domènech i Montaner. Su ambición recuerda el mensaje de Carner en los *Jocs Florals* en el exilio de 1948: «Quiero decirles [a los catalanes] que les corresponde alcanzar el nivel exigente de las grandes literaturas y las altas ciencias. Pido... la extinción de los últimos rastros posibles de una benevolencia provincial».

En el caso de esta partitura, tenemos que sustituir las «literaturas» que decía Carner por «grandes músicas». Los cuatro movimientos tienen como hilo conductor poemas de Miquel DescLOT —amigo y colaborador de Ros Marbà— y traducciones de poesías de Michelangelo Buonarroti. Es una obra rica en recursos y timbres, con tiempos que varían constantemente, transitando por la indeterminación y pasando por los clústeres, o desde un ostinato rítmico de percusión exuberante hasta la barcarola que se desvanece etérea, después del ancho y esplendoroso final del tercer movimiento.

Lo leemos en el texto de DescLOT: «S’obren els núvols» [Se abren las nubes], somos «esquius de cap obstacle» [esquivos de cualquier obstáculo].

Francesc Cortès
Enero de 2021

PRESENTATION

Antoni Ros Marbà makes composition an essential cornerstone of lived experience. Thinking about music and analysing it is inseparable. Whether it is in front of an orchestra or on music paper with a pencil: the sound has to be created. Compositions are an interplay with the setting, stemming from the footprint left by the experience witnessed. They become a plunge into transcendent spaces that cannot be deciphered by words.

Tony Madigan tells us that he “sails against the current”, as he has never been affiliated with any “ism” or trend. For Ros Marbà there are no specific or absolute references, nor particular organisational systems. Atonal passages do not seek to steer away from tonal sounds: moments experienced or readings help to discover sound and form. The search for an internal order derives from a more southern image where the qualities of sound resemble the Mediterranean gleam, without wishing to exploit the recurring cliché.

The *Simfonia al 1908* was written for the centenary of the Palau de la Música Catalana. It is a bold work, in the same way as the Domènech i Montaner building. Its ambition reminds us of a message from Carner during the *Jocs Florals* (Floral Games) held in exile in 1948: “I want to tell you that they [the Catalans] have a responsibility to attain the demanding level of the great literature and the high sciences. I ask for... the extermination of the last possible traces of a provincial benevolence”.

In the case of this score, where Carner mentioned “literature” we must replace it with “great music”. The four movements have as their leitmotif poems by Miquel DescLOT – a friend and partner of Ros Marbà – and translations of poetry by Michelangelo Buonarroti. It is a work laden with musical resources and tones, with constantly varying tempos, imbued throughout with indeterminacy and running through clusters, or elements ranging from a rhythmic ostinato of exuberant percussion to the ethereally fading barcarolle, after the extensive, splendid end to the third movement.

We read it in DescLOT’s text: “the clouds open”, we “evade all hurdles”.

Francesc Cortès
January 2021

I
"Visc on l'ocell..."

Text: Miquel DescLOT

Moderato (♩ = 66 c.c.a)